

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě pobočka v Olomouci rozhodl samosoudcem Mgr. Martinem Šulákem v právní věci žalobce: Pxxxxxxxxxxxxxxxx, IČ xxxxxxxx, se sídlem xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, proti žalovaným: 1. JUDr Pxxxxxxxx, se sídlem xxxxxxxxxxx, adresa pro doručování xxxxxxxxxxxxxxxxxxx, insolvenční správce dlužníka Jxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx o určení popřené pohledávky

takto:

I. Žaloba, aby soud určil, že část pohledávky žalobce ve výši 108 233 Kč, za dlužníkem Jxxxxxxxx, rč. xxxxxx/xxxx, bytem xxxxxxxxxxxxxxxxxxx, je přihlášena po právu a to jako pohledávka nezajištěná, vykonatelná, s e z a m í t á.

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění :

Žalobou doručenou soudu dne 12.8.2000 se žalobce domáhal určení že část pohledávky žalobce ve výši 108 233 Kč, přihlášená do insolvenčního řízení je přihlášena po právu a to jako pohledávka nezajištěná a vykonatelná. Žalobce v žalobě uvedl, že pohledávku přihlásil v celkové výši 146 521 Kč, z čehož bylo uznáno na přezkumném jednání dne 24.6.2010 38 288 Kč, a v rozsahu 108 233 Kč, byla pohledávka částečně popřena z důvodu, že smlouva o revolvingovém úvěru č. xxxxxxxx, která je hmotně právním základem pro popřenu pohledávku je absolutně neplatná pro rozpor s dobrými mravy, stejně jako i smluvní pokuta a celá smluvní konstrukce této smlouvy o úvěru. Smluvní ujednání mají být nečitelná a dlužníku byla vyplacena pouze částka 41 000 Kč, namítáno je i to, že nebyl předložen originál směnky, a že z obsahu kopie směnky má vyplívat, že tato nesleduje právně hmotný základ, který je účelem zajišťovací směnky. Žalobce poukazuje na skutečnost, že v mezidobí od přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení, se stala přihlášená pohledávka vykonatelnou, když dne 3. 6. 2010 rozhodce JUDr. Mxxxxxxxx vydal rozhodčí nález č. j. xxx xxx xxx/xxxxx, který se stal dne 14. 6. 2010 pravomocným a dne 18. 6. 2010 vykonatelný. V rozhodčím nálezu je žalobci přiznána ta samá směnečná pohledávka, kterou žalobce přihlásil do insolvenčního řízení, jako svou pohledávku, která na jistině činí 145 090 Kč, rozhodčí nález byl vydán dle rozhodčí doložky, která je uvedena v článku 18. smluvní ujednání smlouvy o výše uvedeném revolvingovém úvěru. Žalobce namítá, že důvodem pro popření vykonatelné pohledávky nemůže být jiné právní posouzení věci, k němuž došlo právě vydáním výše uvedeného rozhodčího nálezu. Vzhledem k tomu, že je pohledávka vykonatelná, soudu nepřísluší, aby o pohledávce jednal majetorně a zkoumal správnost rozhodčího nálezu.

První žalovaný JUDr. Pxxxxxxx se vyjádřil k žalobě svým podáním ze dne 30. 9. 2010 tak, že navrhl, aby byla žaloba zamítnuta, kdy uvedl, že rozhodčí nález vydaný dne 3. 6. 2010 rozhodcem JUDr. Mxxxxxxxxx pod č.j. xxx xxx xxx/xxxxx není platný pro rozpor s § 56 odst. 1 občanského zákoníku, z důvodu jednání k újmě spotřebitele, kdy došlo ke značné nerovnováze v právech a povinnostech stran, dále je rozhodčí doložka neplatná podle § 49 a/ občanského zákoníku, protože žalovaný č. 2, tedy dlužník, nebyl nějak upozorněn na význam rozhodčí doložky a jako průměrný spotřebitel nebyl schopen důsledky jejího podpisu vyhodnotit, proto jednal dlužník tedy žalovaný č. 2 k omylu a žalobce o tomto omylu musel vědět, protože jde o neplatnost relativní, tímto se žalovaní domáhají neplatnosti rozhodčí doložky, dále dle žalovaného č. 1 je rozhodčí nález nicotný, neboť není přípustný podle § 55 odst. 1 druhá věta občanského zákoníku, aby se spotřebitel vzdával ve spotřebitelské smlouvě svých práv, v tomto případě práva na spravedlivý proces před nezávislým soudem. V tomto směru odkazuje na rozhodnutí evropského soudního dvoru sp. zn C-168/05 Mostaza Claro.

Žalovaný č. 1 ve vyjádření k žalobě dále stran neplatnosti smlouvy o revolvingovém úvěru uvádí, že je neplatná absolutně podle § 39 občanského zákoníku neboť se přičí dobrým mravům, protože:

-smlouva uvádí jako výši úvěru částku ve výši 97 632 Kč, avšak fakticky bylo dlužníkovi poskytnuto jen 41 000 Kč,

-smluvní ujednání uvedené smlouvy jsou nesrozumitelná, protože bez nestandardních pomůcek např. lupy je nečitelná,

-dobrým mravům se přičí smluvní pokuta ve výši 48 816 Kč, jakožto sankce za nezaplacení zůstatku ve výši 38 288 Kč, když je nepřiměřená nebo činí 123,49 % zajišťované částky, smluvní pokuta nad to vypočítaná i z částky, která je odměnou věřitele ve výši 56 632 Kč, a kterou si žalobce jako věřitel přímo ponechal (dlužník odměnu nikdy nedlužil),

-dobrým mravům se přičí celá smluvní konstrukce, která věřiteli umožnila za poskytnutí 41 000 Kč, při částečném zaplacení 2712 požadovat 146 521 Kč.

Dále žalovaný č. 1 ve vyjádření k žalobě uvádí, že zajišťovací směnka mu nebyla předložena v originálu, z obsahu kopie směnky je patrné, že nesleduje hmotně právní základ, který je účelem zajišťovací směnky uplatněna jistina 145 090 Kč, která byla rozklíčována až z příloh č. 4 přihlášky pohledávky, kterou je oznámení ze 14.2.2010, kdy se skládá ze zbývajících smluvních částek podle splátkového kalendáře ve výši 94 920 Kč (156 632 Kč věřitel dlužníkovi nikdy neposkytl a rovnou si je ponechal) neuhrazené penalizační faktury 1354 Kč, a smluvní pokuty 50% z výše půjčky/úvěru, která činí 448 816 Kč. Zneužitím institutu zajišťovací směnky se věřitel pokouší zakrýt protiprávní stav a zlegalizovat skutečnost že půjčil 41 000 Kč, a přes částečnou úhradu dluhu žalovaným č. 2 uplatnil do insolvenčního řízení 146 521 Kč.

Žalovaný č. 2 Jxxxxxxxxx se k podané žalobě nevyjádřil.

Spisem Krajského soudu v Ostravě pobočka v Olomouci sp. zn. KSOL 16 INS 3397/2010 bylo prokázáno že:

1. dne 27. 4. 2010 byl zjištěn dlužníkův úpadek a současně bylo povoleno oddlužení 2. žalobce přihlásil do insolvenčního řízení nedoplatek na směnečné sumě zajišťovací směnky ze

smlouvy o revolvingovém úvěru č. xxxxxxxxxxxxxx ve výši 145 090 Kč, a směnečný úrok ve výši 145 090 Kč, a směnečný úrok ve výši 1431 Kč (6% ročně celkem tedy 146 521 Kč), částka 145 090 Kč, se stává ze zbývajících dlužné splátky, z dlužné splátky dle splátkového kalendáře ve výši 94 920 Kč, neuhrazené penalizační faktury ve výši 1354 Kč, smluvní pokuty ve výši 50% z výše půjčky/úvěru ve výši 48 816 Kč (viz. oznámení žalobce ze dne 14.2.2010) 3. u přezkumného jednání dne 24. 6. 2010 insolvenční správce popřel část přihlášené pohledávky ve výši 108 233 Kč. 4. Insolvenční řízení dosud nebylo skončeno.

Smlouvu o revolvingovém úvěru č. xxxxxxxxxxxxxx z 16.10. 2009 ve znění dodatku z 19.10.2009 bylo prokázáno že:

1. částka k vyplacení úvěru činí 41.000,-Kč, výše splátky 2.712,-Kč, maximální výše úvěru je ve výši 97.632,-Kč, RPSN je ve výši 96,31%, smluvní odměna za poskytnutí revolvingu je ve výši 56.632,-Kč.

Z hodnocení klienta soud zjistil, že po analýze SRU činí výše úvěru 97 632 Kč, pod měsíční počet splátek 36 měsíců, částka k vyplacení 41 000,-Kč, měsíční splátka 2712,-Kč, přičemž toto je ověřeno dne 19. 10. 2009.

Z parametrů revolvingového úvěru ze dne 19. 10. 2009 soud zjistil, že roční procentní sazba úvěru (RPSN) činí 96,31 %.

Ze smluvních ujednání smlouvy o revolvingovém úvěru poskytovaném společností Pxxxxxxxxxxxxxxxxx soud zjistil, že:

1. v případě prodlení dlužníka s plněním úvěru je možné požadovat nad rámec smluvní pokuty, uhrazení smluvní pokuty ve výši 50% z maximální výše úvěru,

2. rozhodčí doložka je sjednána v bodu 18 smluvních ujednání s tím, že jimi bude buď JUDr. Exxxxxxxx, nebo Mgr. Mxxxxxxxx, nebo jediný rozhodce určený společností rozhodčí společnost Pxxxxxxxx, nebo společností Rxxxxxxxx, anebo bude vybrán ze seznamu advokátů věřitelem.

Z karty klienta ke smlouvě o revolvingovém úvěru soud zjistil, že výše půjčky je 97 632 Kč, délka půjčky 36 měsíců, smluvní odměna půjčky 56 632 Kč, poskytnutá částka celkem dlužníkovi 41 000 Kč, výše splátky 2712 Kč, výše nedoplatku 48 003 Kč.

Z faktury žalobce č. xxxxxxxxxxx, v.s.: xxxxxxxxxxx, vystavené dne 14. 2. 2010 splatné dne 24. 2. 2010 soud zjistil, že vyfakturoval žalobce žalovanému č. 2 celkem smluvní pokutu ve výši 49 385 Kč, za období od 31. 12. 2009 a oznámení ze dne 14. 2. 2010 požadoval zaplacení celkem částku 145 090 Kč, a to do 10 dnů od odeslání tohoto oznámení.

Z kopie směnky vlastní z 16. 9. 2010 soud zjistil, že výstavce žalovaný č. 2 dlužník Jxxxxxxxx vystavil v souladu se smluvními podmínkami smlouvy o revolvingovém úvěru zajišťovací směnku vlastní-bianco směnku tedy nevyplněnou směnku, do níž byla vepsána částka 145 090 Kč, kterou dlužník měl zaplatit dne 25. 2. 2010 na řad žalobce, přičemž je splatná v Pxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx, tato směnka je opatřena protestační doložkou.

Z rozhodčího nálezu č.j. xxx xxx xxx/xxxxx z 3. 6. 2010, který nabyl právní moci dne 17. 6. 2010 a je vykonatelný 18. 6. 2010, a byl vydán rozhodcem JUDr. Mxxxxxxxx ve věci

žalobce Pxxxxxxxxxxxxxxxxx proti žalovanému Jxxxxxxxxxxxxxxxxx soud zjistil, že byl žalovaný zavázán zaplatit 145 090 Kč, s 6% úrokem z prodlení od 26. 2. 2010 do zaplacení, a náklady rozhodčího řízení ve výši 1 100 Kč s tím, že v důvodech tohoto rozhodnutí není uvedeno právní posouzení věci-tedy otázka platnosti hmotně právního základu, tedy smlouvy o revolvingovém úvěru, ani otázka smluvní pokuty podle čl. 13 smluvních ujednání ke smlouvě o revolvingovém úvěru.

Soud o věci rozhodnul bez nařízení jednání podle ust. §§ 161 odst. 1 IZ a 115a o.s.ř., když se účastníci práva projednání věci vzdali.

Na základě provedeného dokazování soud žalobu v celém rozsahu zamítnul.

Řízením bylo jednoznačně prokázáno, že smlouva o revolvingovém úvěru č. xxxxxxxxxxxxxx ze dne 19. 10. 2009 uzavřená mezi žalobcem a žalovaným č. 2 jakožto dlužníkem je absolutně neplatná pro rozpor s dobrými mravy podle § 39 občanského zákoníku. Soud ze zákona a z úřední povinnosti (ex officio et ex lege) hodnotí platnost právních úkonů. Příčinou rozporu s dobrými mravy je skutečnost, že výše roční procentní sazby nákladů (RPSN) u této smlouvy o úvěru činí 96,31%, jde tak o nepřiměřeně vysoké, nebo-li lichvářské úroky. Soudu je z jeho činnosti známo, že nejvyšší bankovní úroky u srovnatelných úvěrů činí maximálně 20 % ročně, sjednaný úrok v projednávané věci je však téměř 5x vyšší, podle setrvalé judikatury nejvyššího soudu ČR je již téměř čtyřnásobek maximálního bankovního úroku považováno za odůvodnění právního závěru, že jde o ujednání, které je v rozporu s dobrými mravy a tedy absolutně neplatné podle § 39 občanského zákoníku (srovnej např. rozsudek nejvyššího soudu ČR z 15.12.2004 sp. zn 21 Cdo1484/2004). Jestliže tedy věřitel postupoval tak, že vyplnil zajišťovací bíanco směnku vystavenou dlužníkem tak, že do ní vepsal částku 145.090,-Kč, potom postupoval nesprávně a v rozporu s § 10 zákona č. 191/1950 Sb. zákon směnečný a šekový neboť s ohledem na absolutní neplatnost smlouvy o revolvingovém úvěru (důvody viz. výše) jednal věřitel ve zlé víře.

Jestliže tedy insolvenční správce na přezkumném jednání dne 24. 6. 2010 uznal toliko částku 38 288 Kč, postupoval správně protože dlužníkovi bylo poskytnuto pouze 41 000 Kč a zaplatil pouze jedinou splátku ve výši 2 712 Kč a zbývá tak doplatit na poskytnutou částku 38 288 Kč, které insolvenční správce uznal a podle zásad o vydání bezdůvodného obohacení, neboť v tomto případě by šlo o plnění z neplatného právního úkonu dle § 451 odst. 2 občanského zákoníku a toto bezdůvodné obohacení je vydat tomu na jehož úkor bylo získáno dle § 456 občanského zákoníku.

Doplňuje se, že výše uvedená smlouva o revolvingovém úvěru je neplatná zcela, nikoli jen z části, a z důvodu neplatnosti této smlouvy se soud pro nadbytečnost nezabýval ani dalšími jejími instituty, jako např. smluvní pokutou (která je rovněž absolutně neplatná pro rozpor s dobrými mravy s ohledem na její nepřiměřenou výši). Částečnou neplatnost smlouvy nikdo netvrdil ani nenamítal, úrok z úvěru je jedním z definičních znaků smlouvy o úvěru a nelze jej oddělit od zbytku smlouvy.

K námitce žalobce, že insolvenční soud není oprávněn přezkoumávat meritorně rozhodčí nález, potom soud uvádí, že je k tomu oprávněn, a to právě podle ustanovení § 199 odst. 1-3 IZ, protože rozhodčí nález je vykonatelným rozhodnutím stejně tak, jako rozhodnutí soudu. Jde o významný odklon od obecných právních předpisů, kdy insolvenční správce je oprávněn popřít jakoukoli vykonatelnou pohledávku.

Rozhodčí nález nadto neobsahuje právní posouzení věci co do platnosti smlouvy, co do platnosti smluvní pokuty dle § 544 OZ, ani co do správnosti vyplnění zajišťovací směnky. Jestliže tedy insolvenční správce postupoval podle § 199 odst. 2 IZ a uvedl důvody popření vykonatelné pohledávky, potom nemohl provést jiné právní posouzení věci, protože v rozhodčím nálezu z 3. 6. 2010 č.j. xxx xxx xxx/xxxxx vydaného rozhodcem JUDr. Mxxxxxxxxxxx žádné právní hodnocení právní věci není. V tomto směru srovnej např. usnesení Vrchního soudu v Praze č.j. 15 Cmo 140/2010-35 ze dne 17. 12. 2010 ve věci dlužníka Oxxxxxxxxxxx.

Nad rámec neplatnosti výše uvedené smlouvy o revolvingovém úvěru, soud považuje tuto smlouvu za absolutně neplatnou i z důvodu uvedeného v § 56 odst. 1 občanského zákoníku a to z důvodu, kdy v této smlouvě v rozporu s požadavkem dobré víry jsou obsažena ujednání, která k újmě spotřebitele znamenají značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran. Jde o rozpor výše uvedený, kdy za tři roky tedy 36 měsíců, oproti povinnosti vyplatit dlužníkovi částku 41 000 Kč, má věřitel právo na zaplacení částky 97 632 Kč, což jak je uvedeno výše jde o roční procentní sazbu nákladů 96,31 %.

O nákladech řízení soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku, když úspěšní žalovaní náklady řízení ve věci nežádali a žalobce byl ve věci procesně neúspěšný.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení rozsudku k Vrchnímu soudu v Olomouci, prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci.

V Olomouci dne 23.8.2011

Za správnost vyhotovení: Mgr. Martin Šulák, v.r. Lucie Opletalová samosoudce